

Intervista me avokatin Ramiz Krasniqi 11/06/2021

Edhe dje kur u takuam, u dakordua që biseda të zhvillohet në gjuhën shqipe, meqë ne duam që edhe publiku shqiptar të ketë qasje të drejtpërdrejtë dhe të ketë mundësi t'ju dëgjojë ju personalisht. Natyrisht që për mua në këtë rast është paksa më vështirë, meqë në vend që të komunikoj me ju drejtpërdrejt, më duhet këtë ta bëjë përmes përkthyesit. Të lutem shumë, që para teknikës të jeshë sa më i shpirtë, skurajo të mos jeët këtu fare. Unë do të shtroj pyetje, ato pastaj do të përkthehen në shqip dhe ti pastaj më jep përgjigjen. Të lutem, shfrytëzoheni kohën për të cilën keni nevojë kur t'më përgjigjeni, por, më mirëkuptoni, përgjegjet të jenë mundësisht sa më përmbledhëse. Sadriun do ta lista që t'm bëjë vetëm përmbledhjen e përkthimit, jo t'ma përkthejë përgjegjen të plotë e të detajuar. Tek më vonë do të keni kohë t'ma përktheni të detajuar e ashtu si duhet. E vetëkuptueshme ju keni mundësi të shtoni çdo herë diç, për çka unë nuk ju kam pyetur, por që ju e gjykoni se është e nevojshme. Fundja, ju jeni zot i punës tuaj. Tashti më lejoni t'ju parashtrij pyetjen e parë.

Pyetje: Po e filloj me pyetjen që ka për objekt temën për çka diskutuam dje. Ju keni publikuar ndërkohë një libër për çështjen në fjalë. A e keni lirin këtu?

Përgjegjia: Po.

Pyetja: Ku është libri?

(Avokati ia ofron librin. Andrea pohon se më pas, do ta bëjnë një fotografi speciale të librit.)

Pyetja: A mund t'më thuani zoti Avokat Krasniqi, pse shkruan avokati një libër për një proces, përgjatë kohës sa procesi, megjithatë, nuk ka përfunduar?

Përgjigjia: Unë mendoj se pjesa kryesore e procesit ka përfunduar. Ka përfunduar ajo më e rënda e cila ishte në aktakuzë. Në atë aktakuzë thuhej se egzistonte një organizatë kriminale me emrin "Syri i popullit" dhe se kjo organizatë kiste për qëllim përmbysjen e sistemit politik dhe ekonomik në Kosovë; kishte për qëllim vrasjen e përfaqësuesve më të lartë të Republikës; kishte për qëllim vrasjen e gazetarëve, e antarëve të Këshillit Gjyqësor, e klerikëve fetarë etj. Kjo akuzë tani me vendimin e Gjykatës së Apelit faktikisht më nuk egziston.

Pyetja: Por ju ndërkohë, megjithatë, keni ndërtuar një strategji që në këtë moment të dilni para publikut, t'i shpjegoni motivet që kishte procesi...cila është strategjia juaj?

Përgjigjia: Tani kemi një aktakuzë të re, në fakt. Strategjia për kundërvënje kësaj aktakuze është më e lehtë; ajo është më e lehtë për faktin se, në aktakuzën e re nuk ka asnjë fakt i cili do të dëshmonte fajësinë e Sadri Ramabajës për veprën e re penale me të cilën tani ky ngarkohet.

Pyetje: Kujt i drejtohet libri, gjyqtarëve apo opinionit, mediave...?

Përgjigjia: Mendoj se libri më shumë i drejtohet opinionit, për shkak se opinionit nuk e ka ditur se çfarë ka ndodhur në sallat e gjyqimit. Mediat që e kanë përcjellë këtë gjykim, nuk e kanë përcjellë të vërtetën e plotë, nuk e kanë thënë çfarë është thënë aty gjatë gjyqimit. Prandaj, kjo ka qenë nevoja më esenciale imja, që ta njoftoj opinionin se, çfarë mund të ndodhë në këtë kohë nëpër gjykatat tona.

Pyetja: Përse raportoni tashti, e jo më heret?

Përgjegjia: Libri është botuar tek në kohën kur kemi marrë vendimin përfundimtar prej Gjykatës së Apelit. Pa marrjen e këtij vendimi, sigurisht se nuk do të kishte libër, sepse çështja nuk mund të merret e përfunduar pa sjelljen e vendimit të Gjykatës së shkallës së dytë.

Në këtë rast Gjykata e Apelit ka aprovuar kërkesat tona, ka konstatuar se Aktgjykimi i shkallës së parë është miratuar i shoqëruar me një mori shkeljesh të dispozitave ligjore, se aktgjykimi është mbështetur në prova të papranueshme. Si I tillë aktgjykimi rezulton si mohim I gjithë asaj që është servuar nga ana e dëshmitarëve për këtë rast. Kur flasë për dëshmitarët, mendoj në ata më kredibil, për të cilët Prokuroria ka menduar se do të jenë të tillë. Por, në fakt, rezultoi se ata nuk ishin kredibil, përkundrazi, ata janë dëshmitarë të pabesueshëm.

Pyetja: Ndryshimet politike a kanë pas ndikim pozitiv që ju të mirrni vendim për publikimin e librit?

Përgjigjia: Jo, nuk e besoj, sepse ne me këtë pjesën e ndryshimeve nuk jemi marrë fare. Ne jemi marrë me anën profesionale të një procesi gjyqësor, i cili është shpërfaqur i tillë si ishte, me ç' rast është kuptuar se dëshmitë e mbledhura nga ana e prokurorit nga dëshmitarët, me të cilët për mendimin tim, tok, e kanë sajuar këtë rast, dalin të pasakta. Prandaj me këto ndryshimet politike që kanë ndodhur, ne fare nuk jemi marrë. Librin nuk e kemi publikuar me ëqllim që të anojmë nga ndonjë parti politike, ose që ta politizojmë rastin. Përkundrazi, ky është një libër profesional dhe të gjithë ata që duan të mësojnë për të vërtetën e këti rasti, mund ta gjejnë atë në faqet e këtij libri.

Pyetja: A do të thotë kjo se, ju do ta kishit shkruar këtë libër edhe po mos të ndodhnin këto ndryshime politike?

Përgjegjia: Patjetër, patjetër. Madje edhe më me dëshirë.

Pyetja: Ju keni thënë disa herë, madje edhe para Gjykatës, se ky proces është një proces politik. A është tashti më pak proces politik, meqë akuza kryesore është hequr, apo edhe më tutje mbetet proces politik, respektivisht i ngatrruar në politikë?

Përgjegjia: Po, mendoj se tutje është proces politik. Vazhdimisht kemi thënë se procesi është politik, sepse akuza ka thënë se është proces politik. Me faktin që akuza pretendon se ka ambicie që të shembet një sistem politik dhe ekonomik, ajo është akuzë politike. Për fatin tonë të keq, ky është procesi politik që mbahet për herë të parë pas luftës.

Mirëpo edhe aktakuza e dytë, megjithatë, ka diçka politike. Po mos të kishte asgjë politike, unë jam i bindur se akuzë të re ndaj Sadri Ramabajës nuk do të kishte.

Gjithë synimi i aktakuzës, procesit, dëshmitarëve, ka qenë përfshirja e Sadri Ramabajës në këtë proces politik. Dhe dukej nganjëheër se krejt procesi mbahet për shkak të Sadriut. Janë disa mbeturina të aktakuzës së parë që janë bartur në aktakuzën e re. Sidoqoftë si aktakuza e vjetër, ashtu edhe kjo e reja, nuk kishin e nuk kanë as edhe njëprovë të vetme, përmes të cilës do të mund të vërtetohej fajësia e Sadri Ramabajës. Bsolutisht.

Fjësia e vetme e Sadri Ramabajës është se, ai është një nga intelektualët më të rrallë që kemi ne, që e lavraon një fushë të mendimit politik, që pak është e njohur për opinionin tonë, dhe "faji" (në thonjëza) më i madhë i tij, është se ky ishte pjestar i Vetëvendosjes, lvizje e cila, në njëfarë mënyre i prishte planet e këtyre që na qeverisnin deri tani.

Pyetja: Ju do ta fitoni procesin?

Përgjegjia: Patjetër. Provat do të dëshmojnë se nuk ka vajësi nga ana e Sadri Ramabajës. Unë jam i bindur se, nëse gjyqi nuk sillet si ai I mëparmi, e shpresoj se nuk do të ndodhë, e nëse Gjykata do

ta respektoj ligjin, nëse Gjykata respekton provat me të cilat Prokuroria e ka furnizuar atë, besoj se do të kemi aktgjykim lirues. Për këtë unë jam shumë i bindur se këtë proces do ta fitoj.

Pyetja: Pak më parë e the një diçka të veçantë. A besoni se procesi kundër Sadri Ramabajës do të jetë fundi i një epoke të gjyqësorit të Kosovës?

Përgjigja: Besoj se po.

Në Kosovë po frymë një frymë e re, të cilën e ka mbështetur ky popull. Besoj se këto veprime të gjyqësorit që kanë ndodhur më heret, ishin detyrime ndaj një sistemi të shkuar tashmë. Unë jam i bindur se epoka e vjetër që prodhoi atë sistem gjyqësor të kapur, ka përfunduar dhe se po fillon një epokë e re.

Pyetja: Unë kam lexuar librin tuaj, por edhe kapitullin ku keni sjellë prononcimin e Xhafer Shatrit për këtë proces, po pastaj edhe recensionin e tij për librin tuaj. T'ju them hapur, jam shokuar nga ky gjyqësor. Por, krejt kjo ka edhe historinë e vet. Për mua është e qartë se sistemi juridik i Kosovës është një lloj vazhdimi i sistemit juridik jugosllav. Ky gjyqësor është ngritur në një mënyrë a tjetër, në epokën e Serbisë, apo? UNMIK-u ka vepruar më pas, duke ngritur Gjyqësorin, me të njejtë njerëz që i gjeti aty, në atë gjyqësor të ngritur de fakto nga Serbia. A mund t'na e përshkruani këtë gjyqësor, veprimin e gjykatësve, prokurorve. Si ndjehen ata, a është ky lloj veprimi (ndërvarëtësia e tyre) pjesë e mentalitetit, apo a mund t'na e përshkryash këtë sistem?

Përgjigja: Po, këtë që thoni ju, e kanë dëshmuar shumë institucione e vëzhgues profesional, sidomos e ka potencuar Raporti i progresit i BE-së, po edhe ai i DASH-it (Departamenti i Shtetit), sidomos këta të fundit. Të dy raportet shprehen me nota pesimizmi, aty potencohet qartë se Gjyqësori në Kosovë është i ndikuar nga politika dhe jo profesional. Prandaj edhe ju keni të drejtë, kur konstatooni kështu edhe përmes pyetjes tuaj. Por, fakti që më ka ngjallë shpresë, është ky vendimi i fundit i Gjykatës së Apelit, i cili më jep me besë se ende ka njerëz që mund të punojnë drejt dhe rreshtohen prapa ligjit.

Ajo që e thoni ju është e saktë, sepse edhe sistemet e shkuara, por edhe puna që ka bërë UNMIK-u dhe EULEX-i, nuk kanë qenë punë sa duhet profesionale. Madje janë të rralla aktakuzat që i kanë përpiluar prokurorët e UNMIK-ut dhe të EULEX-it që kanë kaluar nëpër Gjykata, sepse aktakuza e dobët, prodhon aktgjykim nul, pra aktgjykim të anuluar. Unë shpresoj se tani me qeverisjen e re, gjyqtarët do të jenë të pandikuar, do t'i kenë duart e lira që vendimet t'i sjellin vetëm mbi bazën e ligjit.

Sidoqoftë, tek ne mbetet problem sundimi i ligjit. Çfarë nënkuptojmë me këtë nocion "sundimi i ligjit"? Sundimi i ligjit nënkupton që të gjithë qytetarët të jenë të barabartë para ligjit. A kanë qenë qytetarët e Kosovës të barabartë para ligjit? Unë mendoj se jo. Për ilustrim, po i sjell dy shembuj:

1. Ka qenë një rast në Gjykatën e Pejës, kur gjykatësi i krkon flaje një politikani, kur e shpallë fajtor dhe e denon me kusht. Merreni me mend, gjyqtari i kërkon falje një politikani, pse e ka shpallë fajtor dhe e denon me kusht! Kjo nuk ndodhë në botën e civilizuar.

2. Rasti tjetër ka qenë kur, gjithashtu një politikan yni, kur ftohet nga Gjykata e EULEX-it për të dëshmuar për krime lufte, ai refuzon të dëshmojë në Gjykatë! Dhe Gjykata, krejt çfarë mund të bëjë në këtë rast, e denon politikanin me një muaj ditë burg. Këtë të "famshmin" politikan, ne e kemi pritur kur ka dalë nga burgu, me çilim të kuq të shtruar dhe i kemi thurrë lavde, duartrokitur! Merren me mend, e kemi lavdruar një politikan i cili nuk ka dashtë të dëshmojë në gjykatë!

Kjo është gjendja në gjyqësorin tonë, prandaj sundimi i ligjit nuk ka qenë i barabartë për të gjithë qytetarët. Përkundrazi, i ka favorizuar këta që na kanë qeverisur deri sot.

Pyetja: Gjyqësori nuk mund t'i dërgojë në shtëpi gjithë strukturën e tij, ta ndërrojë gjithë gjyqësorin e administratën! A nuk egziston rreziku ende që këta gjyqtarë të vazhdojnë ta këndojnë tutje të njejtën këngë, pavarësisht ndryshimit në piramidën politike?

Përgjegjia: Nuk e besoj, Ky pushteti i ri nëse insiston që “të këndohet kënga e tyre” në drejtësi, atëherë do të jetë pushtet i dështuar. Mos të harrojmë një fakt, këta kanë ardhur me premisën se, gjyqësori do të jetë i pavarur. Pse kemi në këtë sistem gjyqësor, shumëçka i dedikohet nepozizmit. Nuk mund të bësh gjyqësor të mirëfilltë me mesa, me halla, nipa e dajë! Unë besoj se ky pushtet do të ndryshoj rrënjësisht qasjen ndaj gjyqësorit, përndryshe pëson debakël si ai që shkoi.

Pyetja: Më lejoni t’i kthehem sërish procesit të parë. Tek “Syri i popullit”. Si avokat me përvojë të gjatë si e keni përjetuar çastin kur në sallë, në cilësinë e dëshmitarëve kanë ardhë krerët e Shtetit? Në një rast ju keni pohuar atë që gjatë procesit e ka thënë gjyqtarja, duke e cilësuar atë si akt të “Shtetit kundër Syrit të popullit”, alias Shtetit kundër Sadri Ramabajës. Ne kemi parë që fundksionarët kryesor të Shtetit kanë defiluar në proces në cilësinë e dëshmitarëve. Për mua ky akt, thënë troç, ka qenë një lloj vetëdemaskimi në formën më të qartë të mundshme i krejt sistemit. A mund t’na rrëfeni, si e keni përjetuar ju paraqitjen e presidentit Thaçi para gjykatës, atë të kryetarit të Parlamentit etj., reagimin e gjithë atij sistemi, duke pas parasysh këtë sistem, vartësinë e Gjyqësorit nga politika?

Përgjegjia: Nuk është befasi nëse krerët e Shtetit mund të paraqiten herë pas herë si dëshmitarë nëpër gjykata. Mirëpo, ky ishte një rast paksa më i veçantë. Thënë të drejtën unë pak kam besuar se Thaçi do të paraqitet si dëshmitar. Mirëpo, paraqitja e tyre në sallën e gjykimit, dëshmoi se, ata nuk kishin ardhë të dëshmonin, ata kishin ardhë për të gjykuar. Madje në disa raste, kryetari I shtetit, në cilësinë e dëshmitarit, vjen e thotë se unëkam ardhur këtu për ta zgjeruar aktakuzën. Kjo flet qartë se aktakuza ishte e dirigjuar nga kryetari i shtetit. Kur thot vet se, tani aktakuzën do ta zgjeroj edhe kundër dy krerëve të Lëvizjes Vetëvendosje – Albin Kurtit dhe Glauk Konjufcës, kjo ishte shumë shqetësuese.

Pastaj, gjatë gjykimit problemi më skandaloz ka qenë kur, në vend që dëshmitarët t’i binden urdhërave të gjykatës, ndodte e kundërta: gjykata ju bindej urdhërave të dëshmitarëve, madje jo vetëm Gjykata, po edhe Prokurori. Madje prokurori, me stilin e tij tejet servil, përpiquej t’ju dëshmonte këtyre dëshmitarëve t’ju dëshmonte se ai ishte plotësisht nën urdhërat e tyre. Unë mednoj se ky rast do të jetë një njollë e keqe për të kaluarën e Sistemit tonë gjyqësor dhe besoj se si I tillë do të ngelë në arkivat e gjyqësorit e mos të përsëritet më. Patjetër që studjuesit e mirëfilltë, nësr do të mirren me këtë rast, për të parë se çfarë ishin në gjendje të bënin krerët e shtetit edhe duke qenë në cilësinë e dëshmitarëve, e të shihet se si ata ishin në gjendje ta deligjitimojnë punën e gjyqësorit.

Po e përmendi edhe një rast. Si mund të pritët një aktgjykim i drejt, kur kryetarja e trupit gjykues i drejtohet në një rast presidentit të shtetit, që ishte dëshmitarë në rastin tonë konkret, me fjalët: “Shkëlqesia juaj, ndjehem e nderuar që ju po dëshmoni para meje”!? Vetëm kjo fjalë e kryetares së Trupit gjykues na ka bërë të bindemi se nuk do të ketë aktgjykim ligjor, por do të ketë aktgjykim të ndikuar nga ky dëshmitar. Prandaj doli aktgjykimi që kishim. Prandaj ai nga Gjykata e Apelit është prishur dhe lënda është kthyer në gjykim. Madje Gjykata e Apelit e tha troç se, nuk ka më aktakuzë çfarë ishte, nuk ka aktakuzë për çka kishin ardhë të dëshmonin krerët e shtetit. Tani kemi një aktakuzë të re. Në sistemet e mirëfillta juridike, tani me këta njerëz do të duhej të ketë punë prokurori. Pse dëshmuar në këtë mënyrë?

Pyetja: Vërtet edhe për mua deklarimi i ish presidentit ishte i pabesueshëm! Pyetja ime shpesh nuk ka të bëjë për ju si jurist, por si njeri, si qenie politike. A ka ndonjë shpjegim çka e shtyri Thaçin personalisht, përse ky sistemi i Thaçit e shpiku dhe konstruktoj rrëfimin mbi të ashtuquajturën organizatë fantom “Syri i popullit”? Si mund ta bënin këtë?

Përgjegjia: Me gjasë, kjo tani është shumë e qartë. Duket se libri i Murat Jasharit, e autorsninë e ët cilit Hashi Thaçi vazhdimisht ia mveshte Sadri Ramabajës, është ai që e ka shetësuar shumë. Shetësimi I tij, në fakt ka të bëjë me pyetjet që Murat Jashari I ka shtruar në atë libër. Unë ia pata

bërë dy pyetje kryetarit të shtetit që aty ishte në cilësinë e dësmitarit, e para, se a e ka lexuar librin e Murat Jasharit, dhe e dyta, nëse e ka lexuar, cilat ishin pyetjet që e kanë shqetësuar atë në atë nivel? Mirëpo këto pyetje as nuk u lejuan nga gjykata e as nuk ajanë shënuar në procesverbal, pavarësisht se janë shtruar. Do të ishte me interes që Hashim Thaçi të përgjigjej dhe të jap shpjegime për atë që e pata pyetur. Me gjasë, në kohën kur ata vinin në Gjykatë në cilësinë e dëshmitarëve, me gjasë para se të vinin, ata ishin ballafaquar me hetuesit e Gjyqit të Hagës dhe e dinin se për çfarë të pabëmash do të përgjigjeshin. Mendoj se ky ka qenë burimi i shqetësimit të tyre.

Pyetja: Problemi kryesor, akuza kryesore me të cilën ngarkohet Hashim Thaçi, duket se është e përshkruar në libër dhe ka të bëjë me Beadin Hallaqin. A është e saktë?

Përgjigjia: Po, sipas të gjitha gjasave, duhet të jetë kjo ashtu si e formuluar ju në pyetjen tuaj.

Pyetja: Megjithatë, unë kam biseduar disa herë me Hashim Thaçin. Edhe sot e kësaj dite, kam njëfarë respekti për të. Ai megjithatë e kurorëzoi angazhimin e tij me pavarësin e vendit... Unë besoj se Thaçi në proces do të duhej t'i ketë humbur nervat, nuk e ka kontrolluar veten, pse i ka ndodhur kjo? Si njeri, këtë veprim të njeriut Thaçi, a mund ta shpjegoni?

Përgjigjia: Kjo mund të mos jetë pyetje për mua. Edhe unë kam pas respekt për Hashim Thaçin, sepse fundja ai ishte kryetari i shtetit tim, ishte zgjidhë me votat e këtij populli. Unë e respektoj këdo që është në krye të shtetit. Por, gjatë procesit gjyqësor kam parë një kryetar tjetër, nga ajo çfarë kisha iluzione se ishte ai, Unë nuk dija saktësisht se nga i vinin shqetësimet, por ishte më se e vërtetë se ai ishte shumë i shqetësuar. Unë tashti e as atëherë, nuk mund ta luaj rolin e një psikologu a psikiatri, e ta deshifroj se pse i kishte ai ato shqetësime. Sidoqoftë, shqetësimet ishin evidente, madje ato ishin të thella.

Pyetja: ...duket se ai ka qenë në panik?

Përgjigjia: Mundet. Por, ai vazhdimisht ka pohuar se nuk është frikacak, nuk bie në panik! Ndoshta është transformuar.

Pyetja: Nuk po arrijë ta kuptoj, mos ka besuar se përmes sajësive të këtilla, mund t'shmangë arrestimin? Sidoqoftë, ajo çka ai është munduar ta përvijojë gjatë procesit, flet shumë për sistemin juridik.

Përgjigjia: Unë jam i bindur se ai i ka besuar sajësive të tij. Ai duhet të ketë gjykuar se kështu e vë në lajthitje Gjykatën dhe ua përshkruan të tjerëve përgjegjësitë e tij. Fundja sistemi juridik dhe çdo gjë ka qenë nën kontrollin e tij. Unë jam i bindur se asnjë epror, qoftë në Prokurori, qoftë në Gjyqësor, nuk është zgjedhur pa miratimin e tij. Dëshmi e kësaj që po e them, është epilogu i aktgjykimit të shkallës së parë.

Pyetja: Por, ata gjykatës, ai prokuror, janë si ju, juristë. Edhe ata e kanë kryer pak a shumë të njejtin nivel shkollimi, kanë të njejtin formim profesional. A besoi se Sylë Hoxha dhe gjyqtarja Naime Jashanica-Krasniqi mund ta shikojnë veten në pasqyrë?

Përgjigjia: Pyetje të ngjashme kam shtruar edhe unë gjatë procesit. Kam pohuar se vendimet e kësaj natyre bien edhe në ndërgjegjen e prokurorit dhe në ndërgjegjen e gjyqtarës. Nuk di çfarë të them më shumë, por ndoshta, këto pyetje, në një rast tjetër, do të ishte mirë t'i shtrohen atyre drejtpërdrejt.

Po ju rrëfej edhe diçka që ndërlidhen me ndërgjegjen e gjyqtarës.

Gjatë gjykimit kemi pas vazhdimisht falsifikime të tmerrshme të procesesverbalëve. Kam përshtypjen edhe sot se procesverbalet, që edhe ashtu nuk i merrnim konform dispozitave ligjore,

me kohë, fill pas seancës, por me shumë vonesë, me gjasë ata kalonin nëpër zyra të ndryshme, para se të na dorëzoheshin neve si palë. Në fund procesverbalët vinin shumë të modifikuar. Prandaj gjatë këtij procesi, ndërjegjia e prokurorit dhe gjyqtarës, gjatë këtij procesi kanë qenë vënë në peshojë.

Pyetja: A besoni se do të mund të flisnim me Sylë Hoxhën, po edhe me Naime Jashanicën-Krasniqin?

Përgjegjia: Besoj se po, së paku me Sylë Hoxhën, meqë ai po ëdshmohej I gatshëm që të flasë në mediat tona, ndoshta do ta bënte me dëshirë. Fundja edhe do të ishte mirë që ai të deklarohet rreth këtyre çështjeve.

Pyetja: ...do ta provojmë... Edhe një pyetje krejt personale. A jeni vënë ndonjëherë nën presion gjatë këtij procesi?

Përgjegjia: Absolut, jo. t'ju them të drejtën këtë pyetje nuk ma parashtroni vetëm ju, shumë qytetarë në rrugë më kanë parashtruar pyetjen se, a ndjem i frikësuar? Unë nuk ndihem i frikësuar, për faktin se nuk kam pse të ndihem i frikësuar. Përkundrazi, ndjem fare mirë, sepse e kam ndërjegjien shumë të pastër për këtë që e kam thënë në libër. Pastaj, ky libër është faktografik. Askush nuk mund t'më thotë se kam falsifikuar gjë, asnjë nga materialet e publikuara në këtë libër. Absolut, jo.

Pyetja: ... Për këtë ju përgëzoj dhe ju them se është një akt burrëror. Por edhe diçka, a mund të themi se pavarësisht të metave të sistemit juridik, fakti që ju si avokat keni mundur dhe keni pas guxim ta publikoni një libër për këtë proces, ndoshta kjo fakt flet edhe në dobi të sistemit, meqë dëshmon se është në proces të ndryshimeve pozitive.

Përgjegjia: Unë mendoj se edhe personat emrat e të cilëve potencohen në këtë libër, duhet ta ndiejnë veten mirë, që është shkruar një libër në kohën e tyre. Ky fakt mund, pra publikimi I një libri të kësaj natyre, mund të shërbejë si argument se, megjithatë, në Kosovë, kemi një lloj të demokracisë dhe njerëzit mund të shkruajnë atë që e gjykojnë të drejtë e të domosdoshme.

Pyetja: ... më duket ky si argument optimist.

Pyetja e fundit. Qëllimi juaj është shpallja i pafajshëm i klientit tuaj. Z Ramabaja. A ka gjasa për kompenzim të tij, fundja ai ka kaluar gadi tri vite në burg, nuk ka pas mundësi ta ushtrojë profesionin e tij.... A ka mundësi që shteti ta kompenzojë disi Z Ramabaja?

Përgjigja: Po, egzistojnë procedura për raste të kësaj natyre. Po, Sadriu ka të drejtë për gjithë dëmin që I është shkaktuar të kërkojë kompenzim nga shteti. Pra ët kërkojë kompenzim për kohën e kaluar në paraburgim, edhe për fitimin e humbur, edhe për dëmtimin e prestigjit të tij, respektivisht të hubur... Por, kjo pjeës e padisë tek ne ecën shumë ngadalë.

Këshilli Gjyqësor i Kosovës së pari duhet të vendosë për një shumë të caktuar në shenjë kompenzimi. Nëse ne pajtohemi, edhe mund ta marrim, por kjo shumë është shumë qesharake.

Merreni me mend, paguhen 20 euro për ditë, për aq sa ka qenë në paraburgim!

Natyrisht se ne me këtë shumë nu mund të jemi të kënaqur dhe gjithësesi do të ushtrojmë ankesë në instancat përkaëtse. Fati I keq tek ne është se, proceset vonohen shumë.

Sipas një përlogaritje që kam bërë unë, nëse shkojmë me padi civile, duhet ët shkojnë diku 7-8 vite derisa Sadriu ta realizojë këtë të drejtë.

Pyetja: Unë erdha kështu tek fundi I bsdës, por a ka edhe diçka me interes që do të dëshironit ta toshit?

Përgjegjia: Më duket se pyetjet ishin shumë profesionale. Mund të them se u ndjeva shumë I nderuar që kisha rastin të bashkëbisedoja me ju. Besoj se rreth procesit I kemi thënë ato që duhej të thuheshin, meqë ishin pyetjet tuaja që ma mundësuan këtë.

... Ju flemnderit edhe Juve!

(Me këtë rast, edhe unë e falenderova avokatin nga ana ime).

Interview mit Rechtsanwalt Ramiz Krasniqi

Bereits gestern haben wir bei unserem Treffen vereinbart, dass das Gespräch in albanischer Sprache geführt werden soll, da wir der albanischen Öffentlichkeit einen direkten Zugang und die Möglichkeit bieten möchten, Sie persönlich zu hören.

Für mich ist es in diesem Fall natürlich etwas schwieriger, da ich dies nicht direkt mit Ihnen kommunizieren muss, sondern über einen Dolmetscher. Bitte, um vor der Technik so entspannt wie möglich zu sein, lassen Sie sich nicht entmutigen, hier zu sein. Ich werde Fragen stellen, sie werden dann ins Albanische übersetzt und Sie geben mir dann die Antwort. Bitte nutzen Sie die Zeit, die Sie brauchen, um mir zu antworten, aber verstehen Sie, dass die Antworten so prägnant wie möglich sein sollten. Ich würde Sadri bitten, mir nur die Zusammenfassung der Übersetzung zu geben, nicht meine vollständige und detaillierte Antwort. Sie werden später Zeit haben, es im Detail zu übersetzen.

Natürlich haben Sie jedes Mal die Möglichkeit, etwas hinzuzufügen, worum ich Sie nicht gebeten habe, was Sie aber für notwendig erachten. Schließlich sind Sie der Meister Ihrer eigenen Arbeit. Lassen Sie mich Ihnen nun die erste Frage stellen.

Frage: Ich beginne mit der Frage, die das Thema zum Gegenstand hat, das wir gestern besprochen haben. Sie haben inzwischen ein Buch zu diesem Thema veröffentlicht. Haben Sie hier die Freiheit?

Antwort: Ja.

Frage: "Wo ist das Buch?"

(Der Anwalt bietet mir das Buch an. Andrea behauptet, dass sie danach ein besonderes Bild von dem Buch machen werden.)

Frage: Können Sie mir sagen, Herr Rechtsanwalt Krasniqi, warum der Rechtsanwalt ein Buch über einen Prozess schreibt, während der Prozess aber noch nicht beendet ist?

Antwort: Ich denke, der Hauptteil des Prozesses ist abgeschlossen. Die schwerwiegendste, die in der Anklageschrift enthalten war, ist beendet. In der Anklageschrift heißt es, dass es eine kriminelle Organisation namens "Syri I popullit" ("Auge des Volkes") gab, die darauf abzielte, das politische und wirtschaftliche System im Kosova zu stürzen; beabsichtigt, die höchsten Vertreter der Republik zu ermorden; mit der Absicht, Journalisten, Mitglieder des Justizrats, religiöse Geistliche usw. zu töten.

Dieser Vorwurf besteht nun mit der Entscheidung des Oberlandesgerichts faktisch nicht mehr.

Frage: Aber inzwischen haben Sie eine Strategie entwickelt, um in diesem Moment vor der Öffentlichkeit aufzutreten, die Motive des Prozesses zu erklären ... was ist Ihre Strategie?

Antwort: Wir haben jetzt tatsächlich eine neue Anklageschrift. Die Strategie, dieser Anklage zu begegnen, ist einfacher; leichter ist es, dass in der neuen Anklageschrift keine Tatsachen enthalten sind, die die Schuld von Sadri Ramabaja für die neue Straftat belegen würden, deren er jetzt angeklagt ist.

Frage: An wen richtet sich das Buch, an die Richter oder die Öffentlichkeit, die Medien...?

Antwort: Ich denke, das Buch richtet sich eher an die Öffentlichkeit, weil die Öffentlichkeit nicht wusste, was in den Gerichtssälen passiert ist. Die Medien, die diesem Prozess folgten, folgten nicht der vollen Wahrheit, sie sagten nicht, was dort während des Prozesses gesagt wurde. Daher war es

mein dringendstes Bedürfnis, die Öffentlichkeit darüber zu informieren, was derzeit vor unseren Gerichten passieren kann.

Frage: Warum berichten Sie jetzt und nicht früher?

Antwort: Das Buch wurde zu dem Zeitpunkt veröffentlicht, als wir die endgültige Entscheidung des Berufungsgerichts erhielten. Ohne diese Entscheidung gäbe es sicherlich kein Buch, denn ohne die Entscheidung des Gerichts zweiter Instanz könnte der Fall nicht abgeschlossen werden. In diesem Fall hat das Berufungsgericht unseren Anträgen stattgegeben und festgestellt, dass das Urteil der ersten Instanz mit einer Reihe von Verstößen gegen Rechtsvorschriften erlassen wurde und dass das Urteil auf unzulässigen Beweisen beruht. Als solches führt das Urteil dazu, dass alle von den Zeugen in diesem Fall zugestellten Informationen verneint werden. Wenn ich von Zeugen spreche, meine ich die glaubwürdigsten, für die die Anklage sie hielten. Tatsächlich stellte sich jedoch heraus, dass sie nicht glaubwürdig waren, im Gegenteil, sie sind ungläubliche Zeugen.

Frage: Hatten die politischen Veränderungen einen positiven Einfluss auf Ihre Entscheidung, das Buch zu veröffentlichen?

Antwort: Nein, ich glaube es nicht, denn wir haben uns mit diesem Teil der Änderungen überhaupt nicht beschäftigt. Wir haben uns mit der fachlichen Seite eines Prozesses beschäftigt, der so entstanden ist, wobei sich herausstellt, dass sich die Beweise, die der Staatsanwalt von den Zeugen zusammengetragen hat, mit denen meiner Meinung nach, gemeinsam dieser Fall erfunden wurde, herausstellen falsch. Daher haben wir uns nicht mit diesen politischen Veränderungen befasst, die inzwischen stattgefunden haben. Wir haben das Buch nicht mit der Absicht veröffentlicht, von einer politischen Partei voreingenommen zu sein oder den Fall zu politisieren. Dies ist vielmehr ein professionelles Buch und jeder, der die Wahrheit über diesen Fall erfahren möchte, kann es auf den Seiten dieses Buches finden.

Frage: Heißt das, Sie hätten dieses Buch auch ohne diese politischen Veränderungen geschrieben?

Antwort: Definitiv, definitiv, ja. Noch bereitwilliger.

Frage: Sie haben mehrmals, sogar vor dem Gerichtshof, gesagt, dass dieser Prozess ein politischer Prozess ist. Ist es jetzt weniger ein politischer Prozess, nachdem der Hauptvorwurf fallengelassen wurde, oder bleibt es immer noch ein politischer Prozess bzw. verstrickt in die Politik?

Antwort: Ja, ich denke, es ist ein weiterer politischer Prozess. Wir haben wiederholt gesagt, dass der Prozess politisch ist, weil die Anklage besagt, dass es ein politischer Prozess ist. Mit der Tatsache, dass die Anklageschrift behauptet, sie habe Ambitionen, ein politisches und wirtschaftliches System zusammenbrechen zu lassen, handelt es sich um eine politische Anklage. Leider ist dies für uns der politische Prozess, der zum ersten Mal nach dem Krieg stattfindet. Nun, auch die zweite Anklage hat etwas Politisches. Gäbe es nichts Politisches, so bin ich überzeugt, dass es keine neue Anklage gegen Sadri Ramabaja geben würde. Der ganze Zweck der Anklage, des Prozesses, die Zeugen war die Beteiligung von Sadri Ramabaja an dieser politischer Prozess. Und manchmal schien es, als ob der ganze Prozess wegen Sadri abgehalten würde. Es gibt einige Überreste der ersten Anklageschrift, die in die neue Anklageschrift übertragen wurden. Sowohl in der alten, als auch in der neuen Anklageschrift, fehlte und liegt jedoch nicht ein einziger Beweis, durch den Sadri Ramabajas Schuld bewiesen werden könnte.

Sadri Ramabajas einziger Fehler ist, dass er einer der seltensten Intellektuelle ist, die wir haben, der einen Bereich des politischen Denkens reinigt, der unserer Öffentlichkeit wenig bekannt ist, und der

größte "Fehler" (in Anführungszeichen) ist, dass dies Teil von Vetëvendosje war und ist- eine Bewegung, die in gewisser Weise die Pläne unserer bisherigen Herrscher durchkreuzte.

Frage: Werden Sie den Prozess gewinnen?

Antwort: Auf jeden Fall. Zeugen werden beweisen, dass es seitens Sadri Ramabaja kein Öl gibt. Ich bin überzeugt, dass, wenn sich der Prozess nicht wie der vorherige verhält, ich hoffe, dass er nicht stattfindet, und wenn der Gerichtshof das Gesetz respektiert, wenn der Gerichtshof die Beweise respektiert, die ihm die Anklagebehörde vorgelegt hat, glaube ich, dass wir dies tun werden, ein Urteil mit Freispruch haben. Dafür bin ich sehr ueberzeugt, dass ich diesen Prozess gewinnen werde.

Frage: Vor einiger Zeit haben Sie etwas Besonderes gesagt. Glauben Sie, dass der Prozess gegen Sadri Ramabaja das Ende einer Ära der kosovarischen Justiz bedeutet?

Antwort: Ich glaube schon.

Im Kosova fließt ein neuer Geist, der von diesem Volk getragen wurde. Ich glaube, dass diese Handlungen der Justiz, die es zuvor gegeben hat, Verpflichtungen gegenüber einem bereits gegangenen System waren. Ich bin überzeugt, dass die alte Ära, die dieses gefangene Justizsystem hervorgebracht hat, vorbei ist und eine neue Ära beginnt.

Frage: Ich habe Ihr Buch gelesen, aber auch das Kapitel, in dem Sie die Aussage von Xhafer Shatri zu diesem Prozess und dann seine Rezension zu Ihrem Buch gebracht haben auch gelesen. Um die Wahrheit zu sagen, ich bin schockiert über diese Anklage. Aber all das hat auch seine eigene Geschichte. Mir ist klar, dass das Rechtssystem des Kosovas eine Art Fortsetzung des jugoslawischen Rechtssystems ist. Diese Justiz wurde auf die eine oder andere Weise in der serbischen Ära eingerichtet, oder? Die UNMIK handelte dann und richtete die Justiz mit denselben Leuten ein, die sie dort vorfand, in der de facto von Serbien eingerichteten Justiz. Können Sie uns diese Justiz beschreiben, das Vorgehen von Richtern, Staatsanwälten. Wie fühlen sie sich, ist diese Art von Handlung (ihre Interdependenz) Teil der Mentalität, oder... Können Sie uns dieses System beschreiben?

Antwort: Ja, was Sie sagen, wurde von vielen Institutionen und professionellen Beobachtern, insbesondere dem EU-Fortschrittsbericht, sowie dem des DASH (State Department), insbesondere in letzterem, bewiesen. Beide Berichte äußern sich pessimistisch, es wird klar gesagt, dass die Justiz im Kosova politisch beeinflusst und nicht professionell ist. Daher haben Sie recht, wenn Sie dies durch Ihre Frage erfahren. Aber die Tatsache, dass es mir Hoffnung gemacht hat, ist diese jüngste Entscheidung des Berufungsgerichts (Apelgericht) die mich zuversichtlich macht, dass es immer noch Menschen gibt, die richtig arbeiten und sich hinter das Gesetz stellen können.

Was Sie sagen, ist richtig, denn die bisherigen Systeme, aber auch die Arbeit von UNMIK und EULEX, waren nicht professionell genug. Selbst die von UNMIK- und EULEX-Staatsanwälten vorbereiteten Anklagen, die dann vor Gericht gegangen sind, sind selten durchgeführt, da eine schwache Anklage ein nichtiges (null) Urteil, d.h ein annulliertes Urteil hervorbringt. Ich hoffe, dass die Richter jetzt mit der neuen Regierung unbeeinflusst bleiben und freie Hand haben, Entscheidungen nur auf der Grundlage des Gesetzes zu treffen.

Allerdings bleibt die Rechtsstaatlichkeit für uns ein Problem. Was meinen wir mit diesem Begriff von "Rechtsstaatlichkeit"? Rechtsstaatlichkeit bedeutet, dass alle Bürger vor dem Gesetz gleich sind. Waren die Bürger des Kosovas vor dem Gesetz gleich? Ich denke nicht. Zur Veranschaulichung gebe ich zwei Beispiele:

1. Im Gericht von Peja gab es einen Fall, in dem ein Richter einen Politiker um das Wort bat, ihn schuldig sprach und ihn zu einer Bewährungsstrafe verurteilte. Danach, der Richter entschuldigt

sich bei einem Politiker, warum hat er ihn für schuldig befunden und zu einer Bewährungsstrafe verurteilt! Das passiert in der zivilisierten Welt nicht.

2. Der andere Fall war, als ein unserer Politiker, als er vom EULEX-Gericht eingeladen wurde, wegen Kriegsverbrechen auszusagen, sich weigerte, vor Gericht auszusagen! Und das Gericht, alles, was es in diesem Fall tun kann, verurteilt den Politiker zu einem Monat Gefängnis. Wir warteten auf diesen "berühmten" Politiker, als er aus dem Gefängnis kam, mit einem roten Teppich und wir lobten ihn, applaudierten! Wir haben einen Politiker gelobt, der nicht vor Gericht aussagen wollte!

Dies ist die Situation in unserer Justiz, daher ist die Rechtsstaatlichkeit nicht für alle Bürger gleich. Im Gegenteil, es hat diejenigen begünstigt, die uns bis heute regiert haben.

Frage: Die Justiz kann nicht ihre gesamte Struktur nach Hause schicken, die gesamte Justiz und Verwaltung verändern! Besteht nicht noch die Gefahr, dass diese Richter trotz der Veränderung der politischen Pyramide weiterhin dasselbe Lied singen?

Antwort: Ich glaube nicht, wenn diese neue Regierung darauf besteht, dass "ihr Lied in Gerechtigkeit gesungen wird", dann wird es eine gescheiterte Regierung sein.

Lassen Sie uns eine Tatsache nicht vergessen, sie kamen mit der Prämisse, dass die Justiz unabhängig sein wird. Warum wir dieses Rechtssystem haben, ist viel Vetternwirtschaft gewidmet. Mit Nichten, Tanten, Neffen und Onkeln kann man kein richtiges Gericht machen! Ich glaube, dass diese Macht den Umgang mit der Justiz radikal verändern wird, sonst erleidet sie (das Regierung Kurti 2) ein Debakel wie das vorherige.

Frage: Lassen Sie mich zum ersten Prozess zurückkehren. In "Das Auge des Volkes". Wie haben Sie als Anwalt mit langjähriger Erfahrung den Moment erlebt, als die Staatsoberhäupter als Zeugen in den Gerichtssaal kamen? In einem Fall bekräftigten Sie, was der Richter während des Prozesses gesagt hatte, und bezeichneten es als einen Akt des "Staates gegen das Auge des Volkes", alias des Staates gegen Sadri Ramabaja.

Wir haben gesehen, dass die Hauptaktionäre des Staates als Zeugen dabei waren. Für mich war dieser Akt, um es ganz offen zu sagen, eine Art Selbstentlarvung in möglichst klarer Form des ganzen Systems. Können Sie uns sagen, wie Sie den Auftritt von Präsident Thaçi vor Gericht, den des Parlamentspräsidenten usw. erlebt haben, die Reaktion des gesamten Systems angesichts dieses Systems, der Abhängigkeit der Justiz von der Politik?

Antwort: Es überrascht nicht, dass Staatsoberhäupter gelegentlich als Zeugen vor Gericht erscheinen können. Dies war jedoch ein etwas speziellerer Fall. Ehrlich gesagt, habe ich nicht geglaubt, dass Thaçi als Zeuge erscheinen würde. Ihr Erscheinen im Gerichtssaal bezeugte jedoch, dass sie nicht gekommen waren, um auszusagen, sie waren gekommen, um zu urteilen. In einigen Fällen kommt sogar das Staatsoberhaupt in seiner Eigenschaft raus als Zeuge und sagt, ich sei hierher gekommen, um die Anklageschrift zu verlängern. Dies zeigt deutlich, dass die Anklageschrift vom Staatsoberhaupt nicht gerichtet wurde. Wenn er das sagt, werde ich jetzt die Anklage gegen die beiden Führer der Vetëvendosje-Bewegung – Albin Kurti und Glauk Konjufca – verlängern, das war sehr beunruhigend.

Dann, während des Prozesses, war das skandalöseste Problem, als die Zeugen den Anordnungen des Gerichts nicht Folge leisteten, sondern das Gegenteil geschah: Das Gericht befolgte die Anordnungen der Zeugen, nicht nur des Gerichts, sondern auch des Staatsanwalts. Der Staatsanwalt versuchte in seiner äußerst unterwürfigen Art sogar, diesen Zeugen zu bezeugen, dass er ihnen vollständig unterstand.

Ich denke, dieser Fall wird ein schlimmer Fleck in der Vergangenheit unseres Justizsystems sein, und ich glaube, dass er in den Archiven der Justiz verbleiben und nicht wiederholt werden wird. Echte Gelehrte werden sich sicherlich morgen mit diesem Fall befassen, um zu sehen, was die

Staatsoberhäupter schon als Zeugen leisten konnten und wie sie die Arbeit der Justiz delegitimieren konnten.

Ich habe einen anderen Fall erwähnt. Wie ist ein gerechtes Urteil zu erwarten, wenn der Vorsitzende Richter einen Fall an den Staatspräsidenten, der in unserem Fall Zeuge war, mit den Worten richtet: "Eure Exzellenz, ich fühle mich geehrt, dass Sie vor mir aussagen" !? Nur dieses Wort des Vorsitzenden hat uns überzeugt, dass es kein Rechtsurteil geben wird, aber ein von diesem Zeugen beeinflusstes Urteil. Daher kam das Urteil, das wir hatten. Er wurde daher vom Berufungsgericht (Apelgericht) entlassen und der Fall wieder vor Gericht gestellt. Das Berufungsgericht stellte sogar unverblümt fest, dass es nicht mehr Anklage als bisher gibt, es gibt keine Anklage für das, was die Staatsoberhäupter aussagen wollten.

Jetzt haben wir eine neue Anklageschrift. In echten Rechtssystemen sollte sich der Staatsanwalt nun mit diesen Personen befassen. Warum haben sie so ausgesagt?

Frage: Tatsächlich war die Aussage des ehemaligen Präsidenten für mich unglaublich! Meine Zusatzfrage bezieht sich nicht auf Sie als Anwalt, sondern als Person, als politisches Wesen. Gibt es eine Erklärung, die Thaçi persönlich drängte, warum dieses System von Thaçi die Geschichte über die sogenannte Phantomorganisation "Syri i popullit" erfunden und konstruiert hat? Wie konnten sie das tun?

Antwort: Höchstwahrscheinlich ist dies jetzt sehr klar. Es scheint, dass das Buch von Murat Jashari, dessen Autor Hashim Thçi ständig Sadri Ramabaja zuschrieb, ihn sehr traurig gemacht hat. Seine Ausarbeitung hat tatsächlich mit den Fragen zu tun, die Murat Jashari in diesem Buch gestellt hat. Ich hatte dem Staatsoberhaupt, der als Zeuge anwesend war, zwei Fragen gestellt: erstens, ob er das Buch von Murat Jashari gelesen hatte, und zweitens, wenn er es gelesen hatte, welche Fragen hatten ihn auf dieser Ebene beschäftigt?

Diese Fragen wurden jedoch vom Gericht weder zugelassen noch wurden sie protokolliert, obwohl sie gestellt wurden. Es wäre interessant wenn Hashim Thaçi antwortend Erklärung gegeben haette, an die gestellten Fragen von mir. Vermutlich hatten sie, als sie als Zeugen vor das Gericht kamen, vor ihrem Eintreffen, die Ermittler des Haager Tribunals konfrontiert und wussten, für welche Fehlverhalten sie zur Rechenschaft gezogen werden würden. Ich denke, dies war der Grund für ihre Besorgnis.

Frage: Das Hauptproblem, der Hauptvorwurf gegen Hashim Thaçi, scheint im Buch beschrieben zu sein und hat mit Beadin Hallaqi zu tun. Ist es richtig?

Antwort: Ja, das sollte aller Wahrscheinlichkeit nach genau so sein, wie Sie es in Ihrer Frage formuliert haben.

Frage: Ich habe jedoch mehrmals mit Hashim Thaçi gesprochen. Bis heute habe ich Respekt vor ihm. Er krönte sein Engagement jedoch mit der Unabhängigkeit des Landes... Ich glaube, dass Thaçi dabei die Beherrschung hätte verlieren sollen, er hat sich nicht beherrscht, warum ist ihm das passiert? Können Sie als Mensch diesen menschlichen Akt von Thaçi erklären?

Antwort: Das ist vielleicht keine Frage für mich. Ich hatte auch Respekt vor Hashim Thaçi, denn am Ende war er der Präsident meines Staates, er wurde mit den Stimmen dieses Volkes gewählt. Ich respektiere jeden, der für den Staat verantwortlich ist. Aber während des Prozesses sah ich einen anderen Vorsitzenden, von dem ich mir Illusionen machte, dass er war, ich wusste nicht genau, woher die Bedenken kamen, aber es war mehr als wahr, dass er sich große Sorgen machte. Selbst hin und wieder kann ich nicht die Rolle eines Psychologen oder Psychiaters spielen und entschlüsseln, warum er diese Bedenken hatte. Die Bedenken waren jedoch offensichtlich, auch wenn sie tief waren.

Frage: ... er war anscheinend in Panik?

Antwort: Ja. Aber er hat ständig beteuert, dass er kein Feigling ist, er gerät nicht in Panik! Vielleicht wurde es verwandelt.

Frage: Ich verstehe nicht, glaubte er nicht, dass er durch solche Erfindungen einer Verhaftung entgehen könnte? Was er jedoch während des Prozesses zu skizzieren versucht hat, spricht Bände über das Rechtssystem.

Antwort: Ich bin überzeugt, dass er seinen Erfindungen vertraut hat. Er muss zu dem Schluss gekommen sein, dass er damit den Gerichtshof irreführt und seine Verantwortlichkeiten gegenüber anderen beschrieben hat. Schließlich war das Rechtssystem und alles unter seiner Kontrolle. Ich bin überzeugt, dass kein Vorgesetzter, weder in der Staatsanwaltschaft noch in der Justiz, ohne seine Zustimmung gewählt wurde. Der Beweis für das, was ich sage, ist der Epilog des erstinstanzlichen Urteils.

Frage: Aber diese Richter, dieser Staatsanwalt, sind wie Sie, Anwälte. Sie haben mehr oder weniger das gleiche Bildungsniveau, sie haben die gleiche Berufsausbildung. Glaubte er, dass Sylë Hoxha und Richterin Naime Jashanica-Krasniqi sich im Spiegel betrachten könnten?

Antwort: Ich habe während des Prozesses ähnliche Fragen mich gestellt. Ich habe festgestellt, dass Entscheidungen dieser Art sowohl im Gewissen des Staatsanwalts als auch im Unterbewusstsein des Richters liegen. Ich weiß nicht, was ich noch sagen soll, aber vielleicht wäre es gut, diese Fragen in einem anderen Fall, ihnen direkt zu stellen.

Ich erzähle Ihnen auch etwas, das mit dem Gewissen des Richters zu tun hat.

Während des Prozesses hatten wir ständig schreckliche Protokollfälschungen. Ich habe immer noch den Eindruck, dass die Protokolle, die wir nicht gemäß den gesetzlichen Bestimmungen rechtzeitig, gleich nach der Anhörung, aber mit großer Verspätung erhalten haben, wahrscheinlich durch verschiedene Ämter gegangen sind, bevor sie uns geschickt haben. Am Ende kam das Protokoll sehr modifiziert. Daher wurde während dieses Prozesses das Gewissen des Staatsanwalts und des Richters abgewogen.

Frage: Glauben Sie, dass wir mit Sylë Hoxha, aber auch mit Naime Jashanica-Krasniqi sprechen könnten?

Antwort: Ich glaube ja, zumindest bei Sylë Hoxha, da er sich in unseren Medien als gesprächsbereit erweist, würde er es wahrscheinlich gerne tun. Schließlich wäre es gut für ihn, sich zu diese Thema zu äußern.

Frage: ... wir werden es versuchen... Noch eine ganz persönliche Frage. Sind Sie während dieses Prozesses schon einmal unter Druck geraten?

Antwort: Absolut nicht. Um die Wahrheit zu sagen, Sie sind nicht der einzige, der mir diese Frage stellt, viele Bürger auf der Straße haben mir die Frage gestellt, ob ich Angst habe. Ich habe keine Angst, weil ich keine Angst haben muss. Im Gegenteil, ich fühle mich sehr wohl, weil ich ein sehr gutes Gewissen habe, was ich in dem Buch gesagt habe. Dann ist dieses Buch sachlich. Niemand kann mir sagen, dass ich irgendetwas gefälscht habe, keines der in diesem Buch veröffentlichten Materialien. Absolut nicht.

Frage:... Dazu gratuliere ich Ihnen und sage Ihnen, dass es ein männlicher Akt ist. Aber auch etwas, können wir sagen, dass trotz der Unzulänglichkeiten des Rechtssystems die Tatsache, dass

Sie als Rechtsanwalt in der Lage waren und den Mut hatten, ein Buch über diesen Prozess zu veröffentlichen, vielleicht für das System spricht, da es auch beweist, dass es sich im positiven Wandel befindet.

Antwort: Ich denke, dass sogar die Leute, deren Namen in diesem Buch erwähnt werden, ein gutes Gefühl haben sollten, dass ein Buch zu ihrer Zeit geschrieben wurde. Diese Tatsache, also die Veröffentlichung eines solchen Buches, kann als Argument dafür dienen, dass wir im Kosova jedoch eine Art Demokratie haben und die Menschen schreiben können, was sie für gerecht und notwendig erachten.

Frage: Das finde ich ein optimistisches Argument.

Letzte Frage. Ihr Ziel ist es, Ihren Kunden, in dem Fall Herr Ramabaja, für unschuldig zu erklären. Ist es möglich, dass er entschädigt wird, nachdem er fast drei Jahre im Gefängnis verbracht hat, konnte er seinen Beruf nicht ausüben.... Kann der Staat Herrn Ramabaja irgendwie entschädigen?

Antwort: Ja, für solche Fälle gibt es Verfahren. Ja, Sadri hat das Recht, vom Staat Schadensersatz für alle ihm zugefügten Schäden zu verlangen. Also bitte ich um Entschädigung für die Haftzeit, sowohl für den entgangenen Gewinn, als auch für den Prestigeschaden bzw. den Verlust... Aber dieser Teil des Rechtsstreits bei uns geht sehr langsam voran. Der Justizrat des Kosovas muss zunächst über eine bestimmte Höhe der Entschädigung entscheiden. Wenn wir es zustimmen, können wir es bekommen, aber dieser Betrag ist lächerlich. Ratet mal, sie zahlen 20 Euro pro Tag, solange er in Haft ist! Mit dieser Summe können wir uns natürlich nicht zufrieden geben und werden uns trotzdem an die entsprechenden Instanzen wenden. Das Pech bei uns ist, dass die Prozesse werden verzögert. Nach meiner Berechnung sollte es bei Zivilklagen etwa 7-8 Jahre dauern, bis Sadri dieses Recht wahrnimmt.

Frage: So bin ich zum Ende des Gesprächs gekommen, aber gibt es etwas Interessantes, das Sie besprechen möchten?

Antwort: Mir scheint, dass die Fragen sehr professionell waren. Ich kann sagen, dass ich mich sehr geehrt fühlte, die Gelegenheit zu haben, mit Ihnen zu sprechen. Ich glaube, dass wir über den Prozess gesagt haben, was gesagt werden muss, da es Ihre Fragen waren, die mir dies ermöglichten. Danke!

Danke auch!

(Bei dieser Gelegenheit bedankte ich mich auch beim Anwalt).